

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1978

N:o 52

Nr 52.

LANDSKAPSLAG

om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen.

Föredragen för Republikens President den 28 juli 1978.

Utfärdad i Mariehamn den 16 augusti 1978.

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Denna lag innehåller stadganden om åtgärder, som syftar till att genom begränsningar av den för hälsan menliga tobaksrökningen nedbringa dess skadeverkningar och samtidigt öka trivseln och välbefinnandet för dem som icke röker.

Det ankommer på de organ, som är ansvariga för den förebyggande hälsovården, att genom saklig upplysningsverksamhet bland medborgarna verka för minskad användning av tobaksprodukter överhuvudtaget.

Denna lag tillämpas dock icke på sådan tobaksprodukt som är att anse såsom apoteksvara eller gift.

Vad i denna lag är stadgat gäller icke ombord på sådant i landskapet hemmahörande fartyg, som huvudsakligen färdas i internationell trafik. Dock får icke ombord på sådant fartyg till person som uppenbarligen inte fyllt 15 år försäljas för rökning avsedd tobaksprodukt. Ombord på fartyg får heller icke uppsättas försäljningsautomat för tobak. På här avsett fartyg, som regelmässigt användes i passagerartrafik, skall i tillräcklig omfattning avsättas särskilda utrymmen avsedda för resande som icke röker.

2 kap.

Restriktioner beträffande försäljning av tobaksprodukter och tobaksrökning.

2 §.

För rökning avsedda tobaksprodukter, som näringsidkare i sin näringsverksamhet saluför, får säljas endast till person som fyllt 16 år. Vid behov skall försäljare förvissa sig om kunds ålder.

Försäljningsautomat för i 1 mom. avsedda produkter skall placeras så, att överträdelser av förbudet mot försäljning till i momentet nämnda unga personer kan förhindras.

3 §.

Reklam för tobaksprodukter är förbjuden. Förbudet gäller dock icke reklam i sådana utländska tryckalster vars huvudsakliga syftemål icke är att göra reklam för tobaksprodukter.

4 §.

Tobaksrökning i inre utrymmen av kommunikationsmedel i allmän trafik är tillåten endast i den utsträckning som transportmedlets ägare har medgivit och genom anslag i transportmedlet tillkännagivit. Där så utan olägenhet kan ske, skall för rökare anordnas särskilda rökutrymmen i sådant kommunikationsmedel.

¹⁾ Ls framst. nr 35/1977—78.
Lu. bet. nr 30/1977—78.
Stu. bet. nr 33/1977—78.

5 §.

Tobaksrökningen är förbjuden:

1) i daghem, skolor eller andra jämförbara lokaliteter, avsedda huvudsakligen för barn, ungdom under 18 år eller sjuka människor;

2) vid inomhus annorstädes än i restauranglokaliteter anordnade offentliga tillställningar i utrymme där själva programmet utföres; samt

3) i sådana mottagnings-, vänt- eller sammanträdesrum hos ämbetsverk, myndighet eller annan offentlig inrättning dit allmänheten äger obehindrat tillträde, varvid med väntrum dock icke avses korridorer eller delar av korridorer, ej heller vestibuler eller trapphus, även om lokaliteterna kan användas såsom tillfälliga vistelseutrymmen.

Den styrelse eller den direktion som tillkommer den närmaste förvaltningen och tillsynen av lokaliteter som avses i 1 mom. kan medgiva begränsade undantag från förbudet mot tobaksrökning.

Även i andra än i 1 mom. avsedda lokaliteter till vilka allmänheten äger obehindrat tillträde kan tobaksrökning begränsas eller förbjudas. Det ankommer härvid på innehavaren av lokaliteterna att besluta om och utfärda anvisningar om begränsningarna eller totalförbudet. Sådana anvisningar skall uppsättas på väl synlig plats inom lokaliteterna.

3 kap.

Ledning och övervakning.

6 §.

Den allmänna ledningen och övervakningen av att denna lag och med stöd därav utfärdade föreskrifter iakttages, ankommer på landskapsstyrelsen.

Lokal övervakande myndighet är hälsönämnden.

7 §.

Representanter för i 6 § avsedda myndigheter är berättigade att i övervakningssyfte vinna tillträde till plats där tobaksprodukt tillverkas, förpackas, lagras och säljes.

8 §.

Hälsönämnd skall på eget initiativ eller på grund av anmälan förrätta inspektion av lagrings- och försäljningsplatser för tobaks-

produkter samt övervaka försäljningen av tobaksprodukter även som efterlevnaden av rökningförbud och restriktioner.

Konstaterar hälsönämnden att verksamhet som strider mot denna lag förekommer, skall den uppmana vederbörande att upphöra därmed inom av nämnden utsatt, skälig tid. Sker ej rättelse skall nämnden underrätta landskapsåklagaren härom.

4 kap.

Upplysningsverksamhet.

9 §.

Landskapsstyrelsen har ansvaret för att upplysningsverksamhet om tobaksprodukternas inverkan på medborgarnas hälsa effektivt bedrivs. Sådan information skall också avse konsumentupplysning om tobaksprodukternas sinsemellan jämförbara skadeverkningar.

Ålands folkhälsoförbund skall bistå landskapsstyrelsen vid genomförandet av i 1 mom. avsedd upplysningsverksamhet.

10 §.

I landskapets ordinarie årsstat skall för bekostande av i 9 § angiven verksamhet årligen upptagas erforderliga anslag.

5 kap.

Särskilda bestämmelser.

11 §.

Tillverkare, importör och försäljare av tobaksprodukt skall till de i 6 § avsedda myndigheterna vid anfordran och utan kostnad lämna sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för utförandet av de i 9 § avsedda uppgifterna eller för utredandet av lagligheten av överlåtelse av tobaksprodukt.

Lämnas i 1 mom. avsedda uppgifter och utredningar icke inom föreskriven tid, kan landskapsstyrelsen ålägga vederbörande att vid vite fullgöra sina skyldigheter.

I 2 mom. avsett vite utdömes av allmän domstol på yrkande av landskapsstyrelsen.

12 §.

Personer som deltar i den lednings- och övervakningsverksamhet som avses i denna lag får icke för utomstående yppa eller till enskild fördel använda det som de vid full-

görandet av åligganden enligt denna lag erfarit om näringsutövares affärs- eller yrkes-hemligheter.

13 §.

Den som säljer tobaksprodukter i strid med bestämmelserna i 1 § 4 mom. eller 2 § eller som placerat försäljningsautomat så, att försäljning till unga personer icke blivit förhindrad, straffes för förseelse vid försäljning av tobak med böter.

Den som överträder förbudet mot reklam enligt 3 § straffes med böter och skall, om så är ändamålsenligt, åläggas att avlägsna reklamen.

Den som röker i lokalitet eller utrymme där rökningsförbud enligt denna lag eller med stöd därav utfärdade anvisningar råder och som fortsätter därmed, ehuru han av lokalitetens innehavare eller av den som företräder innehavaren blivit uppmärksamgjord på förbudet, skall anmodas att lämna den rökfria lokaliteten eller utrymmet. Underlåter rökaren detta och fortsätter med sitt handlande, må han på åtgärd av innehavaren eller dennes företrädare avvisas från lokaliteten, såframt sådan åtgärd med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarbar. Sådan tobaksrökare kan därjämte för rökningförseelse straffas med böter.

Polisman är skyldig att på anhållan lämna handräckning vid verkställande av avvisning från lokal av tredskande tobaksrökare.

Landskapsåklagaren får väcka åtal för brott som avses i 1 mom. endast efter anmälan av vederbörande hälsonämnd och för brott som avses i 3 mom. endast efter anmälan av innehavaren av i lagrummet avsedd lokalitet eller kommunikationsmedel.

14 §.

Den som bryter mot bestämmelserna i 12 § skall för brott mot tystnadsplikt dömas till böter eller till fängelse i högst ett år, såvida

Mariehamn den 22 maj 1978.

På landstingets vägnar:

FOLKE WOIVALIN
talman

Nils Dahlman
vicetalman

vicetalman
Viktor Arvidsson

strängare straff för gärningen icke föreskrivits annorstädes i lag.

Såvida icke ett betydande allmänt intresse kräver ingripande av landskapsåklagaren, må åtal för brott, som avses i 1 mom. icke väckas med mindre målsäganden själv anmält brottet till åtal.

15 §.

Den ekonomiska vinning som till följd av överträdelse av stadgandet i 1 § 4 mom. eller 2 § 1 eller 2 mom. tillfallit näringsidkare eller annan skall dömas förverkad till staten. Kan sådan ekonomisk nytta icke noggrant beräknas, skall denna med beaktande av verksamhetens art och omfattning skäligen uppskattas. Tobaksprodukt, som saluförts i strid med stadgandet i 1 § 4 mom. eller 2 § 2 mom. eller värdet enligt domstolens prövning av försäld produkt, skall likaså dömas till staten förbruten, såvida icke sådan påföljd med beaktande av omständigheterna kan anses oskäligen.

16 §.

Beslut som förvaltningsmyndighet fattat med stöd av denna lag kan verkställas oavsett besvär. Besvärsmyndighet är likväl berättigad att förbjuda eller avbryta verkställigheten av beslutet intill dess besvären avgjorts genom utslag som vunnit laga kraft.

17 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1978.

Reklam, som avses i 3 § skall senast inom sex månader efter det denna lag trätt i kraft avlägsnas på åtgärd av fastighetsägare eller uthyrare av reklamplats.

Nytryck den 23 februari 1996. Ålandstryckeriet
Nr 52, utgiven från tryckeriet den 12 september 1978.
Mariehamn 1978 – Ålands Tidnings-Tryckeri Ab